

Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente 's-Hertogenbosch
Van: De Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch
Betreft: Advies inzake realisatie Boschwijzer

Geacht College,

Naar aanleiding van de gerezen problematiek m.b.t. de realisatie van het project 'De Boschwijzer' heeft u de Adviesraad gevraagd het raadsvoorstel te lezen en van eventuele adviezen te voorzien. De Adviesraad is vanaf de start van het project De Boschwijzer betrokken geweest bij de ontwikkeling. Structureel is een delegatie van de Adviesraad met een frequentie van om de zes weken geïnformeerd over de voortgang van het project. Daarnaast heeft er jaarlijks een gesprek plaatsgevonden tussen de projectleider van het project en de gehele Adviesraad. Zowel het structurele overleg als het jaarlijkse gesprek zijn door de Adviesraad als prettig, open en informatief ervaren. Op door de Adviesraad gestelde veelal kritische vragen en opmerkingen is steeds serieus ingegaan. Het beeld dat de Adviesraad door de afgelopen twee jaar heeft gehad was en is, dat er constructief en met toewijding aan de totstandkoming is gewerkt.

De informatie, die de Adviesraad aan het begin van de zomer ontving over de gerezen problemen hebben ons zeer verbaasd. De risico's en met name de financiële risico's zijn door de Adviesraad eerder in het overleg aangegeven. M.n. het ontbreken van een risicoparagraaf is door de Adviesraad meerdere keren aan de orde gesteld.

In deze brief wil de Adviesraad op een aantal thema's ingaan en daaraan gekoppeld haar adviezen voorleggen.

In algemene zin

"De Boschwijzer" is als project opgezet. Het is de gemeente 's-Hertogenbosch eigen om projecten veelal strak gepland en schematisch weergegeven te starten. Als wij het 'kort door de bocht' mogen weergeven ziet het er als volgt uit. In de denkfase worden uitgangsgedachten vertaald naar doelstellingen. Voor de ontwikkeling van de invulling wordt een projectcoördinator aangesteld die verantwoordelijk is voor het verloop van de verschillende stappen en acties en er voor zorgt dat het plan binnen de afgesproken tijdsplanning wordt afgerond. Aan de hand van een schema van doelen, tijdsplanningen, financiële ruimten, personele invullingen enz. start het project. Vaak gebaseerd op pragmatische geformuleerde acties. Het is een vorm van systeemdenken en handelen.

De Adviesraad herkent in de beschreven benadering de denk- en handelwijze van hoe er veel zaken benadert worden door de gemeente. Bij deze systeemgerichte benadering mist de Adviesraad regelmatig de betrokkenheid m.b.t. tot het waarom en voor wie het project in feite bedoeld is. Met name mist de Adviesraad de link naar de belevingswereld van degene voor wie het project bedoeld is, de inwoners. Het strakke schema waarmee gewerkt wordt leidt tot een organisatorische benadering, waarbij de belevingswereld van de inwoners niet meer het uitgangspunt is maar het tot stand brengen van het organisatorische concept.

De gerezen situatie doet zich voor als een uitsluitend budgettair probleem. De Adviesraad wil graag door 'achter de cijfers' te kijken de inhoud en werkwijze van het project zoals het tot nu toe is opgezet, op onderdelen bekijken. Wij hopen daarmee een bijdrage te kunnen bieden aan de reflectie op het project De Boschwijzer.

Aandachtspunten:

Betrekken van inwoners en andere direct betrokkenen

Het betrekken van inwoners, burgerinitiatieven enz. heeft in de afgelopen periode slechts sporadisch plaatsgevonden. Tijdens de terugkoppelingsmomenten waren vaak dezelfde mensen aanwezig. Bij grote groepen inwoners is de Boschwijzer totaal onbekend. De adviesraad had dit graag anders gezien.

Advies

Ga meer dan tot nu toe 'de boer op'. Om de inwoners betrokken te krijgen in het project, is het beter te kiezen voor het verstrekken van meer tusseninformatie aan inwoners. Organiseer meer momenten, waarbij met inwoners in gesprek gegaan wordt.

Naamgeving

Met het zoeken naar een naam voor 'de Boschwijzer' is de ambitie van het project enigszins doorgeschoten. De Adviesraad heeft herhaaldelijk aangegeven dat het inhuren van een extern bureau voor de naamgeving van het project een overbodige dure kostenpost is. De gebezigde naam 'De Boschwijzer' is gedurende de ontwikkeling van het project al zodanig geëigend geraakt, dat we geadviseerd hebben deze naam te behouden. Overigens is de Adviesraad in het raadsvoorstel de activiteit en de kostenpost voor de nieuwe naamgeving niet tegengekomen.

Advies

Bekijk in hoeverre de contacten met het ingehuurde bureau 'afgezegd' kunnen worden en maak de huidige voorlopige naam van het project tot de definitieve naam.

Gezamenlijke huisvesting wijkwerkers

- De aannames, dat het gezamenlijk huisvesten van wijkwerkers in een wijkplein een verbetering is m.b.t. de onderlinge communicatie en dienst-/hulpverlening aan inwoners is voor de Adviesraad niet overtuigend. De Adviesraad pleit voor een sterke buurtgerichte werkwijze. Wijken zijn groot en de fysieke afstand tot de wijkpleinen is voor een grote groep inwoners moeilijk overbrugbaar. Daarnaast is het de vraag of inwoners het prettig vinden om een gebouw dat vol zit met werkers te gaan bezoeken.
- Het risico dat werkers meer in het gebouw van het wijkplein aanwezig zullen zijn i.p.v. in de directe omgeving van de inwoners (bijv. in de thuissituatie) is niet ondenkbaar. De groei van een overlegsfeer is snel verwezenlijkt.
- Met het oog op groei van de sociale kanteling kan het werken in en vanuit wijkpleinen beperkend werken.

Advies

- Onderzoek of de aannames m.b.t. het samenbrengen van wijkwerkers in wijkpleinen een verbetering betekent voor de primaire doelstelling van dienst- en hulpverlening zo dicht mogelijk bij de leefwereld van de inwoners.
- Waak ervoor dat bij het operationeel maken van de wijkpleinen er een open sfeer is, waar inwoners zich 'thuis' gaan voelen.
- Wijkpleinwerkers moeten m.n. hun activiteiten zo veel mogelijk in de buurten bij de burgers organiseren.

Aanstelling wijkpleincoördinatoren

Onlangs zijn er enkele wijkpleincoördinatoren aangesteld. Deze mensen hebben een leidinggevende positie. De Adviesraad is van mening, dat de achterliggende gedachte een enigszins verouderde opvatting is over organisaties, waarbij uitgegaan wordt van de gedachte dat leidinggevend nodig zijn voor controle op de gang van zaken en op het functioneren van de medewerkers. Het aantal medewerkers waaraan leiding wordt gegeven noemt met de span of control. Daarnaast heeft de leidinggevend wijkpleincoördinator een aantal coördinerende en bureaucratische activiteiten. De Adviesraad is van mening dat wijkwerkers met gevoel van verantwoordelijkheid en een grote mate van zelfstandigheid hun werk kunnen uitoefenen. In plaats van een controlerend leider is er meer behoefte aan een ondersteunend coördinator. Geen span of control maar span of support.

De Adviesraad is van mening dat in een wijkpleinorganisatie geen klassieke leidinggevend noodzakelijk zijn. Door uit te gaan van een werksysteem, waarbij het vertrouwen in de positieve houding van de individuele medewerkers de drijfveer is van de inhoudelijke taakuitvoering, dan moet het mogelijk zijn zonder een 'chef' tot goede werkkuitvoering te komen. Een rol- en taakverdeling van over-all taken onder de medewerkers kan stimulerend werken en verhoogd de betrokkenheid van de gezamenlijkheid.

Advies

Onderzoek of de mogelijkheid om met zelfsturende teams te gaan werken in de wijkpleinen, haalbaar is.

In- en terugtrekken toegezegde FTE's m.b.t. de formatie voor Boschwijzer

De Adviesraad heeft zich zeer verbaasd over het feit dat afdelingen, diensten, of partners de toegezegde formatieplaatsen voor 'de Boschwijzer' om allerlei verschillende redenen zo maar kunnen terugtrekken. Het resultaat is, dat 'de Boschwijzer' in de oorspronkelijke opzet is afgeschoten. Het belang van een 'eigen afdeling' wordt hierbij boven het belang van inwoners/burgers gezet. Dan moeten daar toch wel zeer ernstige en weloverwogen motieven voor zijn.

Advies

Vraag dringend of de verschillende diensten, afdelingen, partners, e.a. hun toegezegde bijdrage nogmaals kritisch tegen het licht willen houden, om te bezien of er geen andere oplossingen voor hun budgettaire of formatieproblemen gevonden kunnen worden. Dit in afweging tot het belang, dat 'De Boschwijzer' voor de inwoners heeft. De Adviesraad is van mening, dat de behoefte van de burger hierbij ondergeschikt is t.o.v. organisatorische problemen van afdelingen of diensten van de gemeente. Dat is het omdraaien van principiële uitgangsgedachten van de beoogde sociale kanteling.

Tot slot,

De Adviesraad betreurt het, dat de ingezette weg van de Boschwijzer in omvang en voortgang in sterke mate geremd is. De adviesraad heeft in bovenstaande tekst een aantal m.n. organisatorische kanten van het model kritisch tegen het licht gehouden. De Adviesraad realiseert zich dat daarmee niet directe oplossingen aangereikt zijn. Wellicht biedt het anders organiseren mogelijkheden om m.n. inhoudelijk zo veel mogelijk van 'De Boschwijzer' overeind te houden.

De Adviesraad wil de projectcoördinator complimenteren met het zoeken naar mogelijkheden en het behouden van het vertrouwen in de realisatie van De Boschwijzer.

's-Hertogenbosch, 18 augustus 2018

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch
Frans Leenders, voorzitter